

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO W KRÓLIKOWIE

WRZESIEŃ 2015

I Wprowadzenie

Szkolny program profilaktyki adresowany jest do uczniów, nauczycieli i rodziców. Ma pomóc współdziałaniu nauczycieli i rodziców na rzecz rozwoju ucznia, troski o jego zdrowie, zdrowe żywienie oraz przeciwdziałaniu zagrożeniom dla zdrowia młodzieży.

Profilaktyka to ochrona człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

II Wstęp

Podstawę prawną do wprowadzenia działań profilaktycznych w ramach szkolnego programu profilaktyki stanowią:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, art. 72,
- Konwencja Praw Dziecka, art. 3, art. 19, art. 33,
- Rozporządzenie MENiS z dn. 26 lutego 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 10 z 2002 r. poz. 96),
- Rozporządzenie MEN z dn. 10 sierpnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. Nr 131 z 2009 r. poz. 1079),
- Program Ochrony Zdrowia Psychicznego,
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV.

- Rozporządzenie MEN z dn. 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 1249).

Program został opracowany w oparciu o analizę wyników ankiet.

III Cele

1. Tworzenie bezpiecznej atmosfery w szkole.
2. Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole.
3. Wzajemne poznanie się, budowanie zaufania i poczucia własnej wartości.
4. Wzbudzanie w uczniach poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie.
5. Nauka i ćwiczenie zachowań asertywnych.
6. Rozpoznawanie oznak stresu oraz sposoby radzenia sobie z nim.
7. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z napięciem pojawiającym się w trudnych sytuacjach.
8. Wskazywanie na szkodliwość używek oraz niebezpieczeństwo zagrożeń, jakie niosą za sobą uzależnienia.
9. Propagowanie zdrowego stylu życia i wskazywanie podobnych zachowań.

IV Strategie profilaktyczne:

1. Informacyjne - polegające na przekazywaniu rzetelnych informacji, np. o skutkach zachowań ryzykownych.
2. Edukacyjne - polegające na pomocy uczniom w rozwoju ważnych umiejętności życiowych, np. uczenie postaw asertywnych i panowania nad emocjami.
3. Interwencyjne- pomoc w rozwiązywaniu problemów.
4. Alternatywne- polegające na stworzeniu możliwości realizowania potrzeb poprzez działalność sportową, kulturalną, czy społeczną.

5. Strategie zmniejszania szkód- działania mające chronić społeczeństwo i same jednostki przed skutkami ich ryzykowanych zachowań, wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków (działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej, profilaktyki selektywnej oraz profilaktyki wskazującej).

VI Spodziewane efekty

1. Zmniejszenie zjawiska przemocy w szkole.
2. Wzrost wiedzy wśród uczniów na temat przemocy, uzależnień oraz przeciwdziałania im.
3. Umiejętne radzenie sobie w sytuacjach zetknięcia się z przemocą i uzależnieniami.
4. Wypracowanie pozytywnych zachowań oraz właściwego postrzegania i rozumienia ludzi.
5. Dokonywanie wartościowych i sensownych wyborów.
6. Wyrażanie swoich myśli i uczuć oraz poszanowanie i tolerowanie uczuć innych.
7. Rozumienie reklam i ich wpływu na ludzi.
8. Umiejętne radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji.

VI Treści zadań i działań do realizacji zostały ujęte w sześciu działach:

- wartości życiowe,
- zachowania asertywne,
- uzależnienia,
- agresja, przemoc, kradzieże, wagary,

- zdrowy styl życia,
- higiena pracy umysłowej.

VII Harmonogram działań i zadań w obszarach zagrożeń (profilaktyka pierwszorzędowa- wczesna uprzedzająca; drugorzędowa - skierowana na grupy podwyższonego ryzyka)

Dział	Treści, zadania i działania	Sposoby realizacji	Realizatorzy, osoby odpowiedzialne	Termin	Oczekiwane efekty
WARTOŚCI ŻYCIOWE	1. Postawy życiowe i wartości etyczne, altruizm, tolerancja.	godz. z wychowawcą i przedmiotowe	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów	cały rok	<u>uczeń:</u> - zna wartości,
	2. Dojrzewanie do życia społecznego, uczuciowego, rodzinnego (wartość udanego życia rodzinnego jako cel nadrzędny)	imprezy klasowe, szkolne, środowiskowe, wycieczki, biwaki, ogniska	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, SU		- rozumie, po co warto żyć, - wie, co pomaga w poszukiwaniu dobrych dróg, dokonywania słuszných wyborów
	3. Bezinteresowne działanie na rzecz innych i kształtowanie empatii.	- refundacja śniadań, - pomoc materialna, - zakup podręczników dla najbardziej potrzebujących	wychowawcy, SU		- rozumie potrzebę współodczuwania, - angażuje się w działalność społeczną na terenie szkoły i środowiska

	4. Samowychowywanie jako ważny element własnego rozwoju.	- właściwe wybory, - pomoc innym, - krytyczne spojrzenie na własne postępowanie, - dostrzeganie wartości i racji innych	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów		- podejmuje trud pracy nad sobą
	5. Mistrz, autorytet, ideał.	- ukazywanie autorytetów godnych naśladowania	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów		
	6. Kulturowanie tradycji narodowych, regionalnych, rodzinnych	-apele z okazji: Święta Niepodległości, rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja, Bożego Narodzenia, -uroczystości klasowe: andrzejki, spotkania wigilijne, -szkolne rekolekcje wielkopostne.	wychowawcy, nauczyciel religii, SU		- zna tradycje narodowe, regionalne, rodzinne
ZACHOWANIA ASERTYWNE	Rozwijanie umiejętności mówienia „nie” w trudnych sytuacjach.	Ćwiczenia asertywności, poznane zasady asertywnej postawy.	wychowawcy, katecheta	cały rok	uczeń umie zachowywać się asertywnie
	Kształtowanie umiejętności pozytywnego myślenia i budowania w sobie poczucia własnej godności.	Pedagogizacja rodziców, pogadanka	wszyscy nauczyciele	zebrania z rodzicami, godziny z wychowawcą	uczeń zna swą wartość i wierzy w swe możliwości

	Uświadomienie roli rodziny i grupy rówieśniczej w życiu człowieka	pogadanka, dyskusja ukierunkowana	wychowawca, katecheta	cały rok	uczeń zna rolę rodziny i grupy rówieśniczej
UZALEŻNIENIA	Dostarczenie podstawowych wiadomości o substancjach psychoaktywnych, środkach odurzających, substancjach psychotropowych. Konsekwencje dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia oraz jego otoczenia społecznego.	-pogadanki, interaktywne wykłady, warsztaty, konkursy, projekty, - godziny z wychowawcą, zajęcia lekcyjne, prezentacje multimedialne, gazetki tematyczne	nauczyciele		Uczeń wie, co to są środki odurzające i inne, i jaki jest ich wpływ na organizm
	Dlaczego młodzi sięgają po narkotyki, papierosy, e-papierosy, napoje energetyzujące, środki odurzające, alkohol i leki?	- konkurs plastyczny: „W pułapce uzależnień”, i inne, pogadanki	Nauczyciele przedmiotów, wychowawcy		uczeń wie, co sprzyja sięganiu po środki uzależniające
	Poszerzanie i ugruntowywanie wiedzy i umiejętności uczniów, rodziców i nauczycieli z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia	spotkania z rodzicami, zajęcia lekcyjne, zajęcia pozalekcyjne, realizacja programów profilaktycznych	wychowawcy, nauczyciele pielęgniarka szkolna, dyrektor szkoły	zgodnie z harmonogramem	Uczniowie i rodzice mają wiedzę i umiejętności pozwalające na prowadzenie zdrowego stylu życia.

	Poszerzenie wiedzy rodziców, nauczycieli nt prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków	szkolenia, interaktywne wykłady	policjant, psycholog i inni specjaliści	zgodnie z harmonogramem	Rodzice i nauczyciele potrafią rozpoznać wczesne objawy używania środków odurzających itd. Oraz wspomagać uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu
	Informowanie o możliwości uzyskania pomocy. Wspieranie uczniów z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu. Wspieranie uczniów i wychowanków, którzy są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych. Wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych	Ulotki, rozmowy, wywiad środowiskowy, diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka	wychowawca klasy, dyrektor szkoły	w razie konieczności	uczeń wie, gdzie szukać pomocy w razie trudnej sytuacji dotyczącej jego i jego rodziny
	Mądre korzystanie z komputera, Internetu, telefonu komórkowego i telewizji – m.in. reklamy	rozmowy, pedagogizacja rodziców	wychowawca klasy, nauczyciele języka polskiego i informatyki	II półrocze	uczeń wie, do czego służy TV i komputer. Zdaje sobie sprawę z ich szkodliwego działania

	Wybrane możliwości rozróżniania wartościowych programów TV i gier komputerowych o charakterze edukacyjnym	Warsztaty „Świat mediów” na wychowaniu do życia w rodzinie	nauczyciel prowadzący wychowanie do życia w rodzinie, wychowawca klasy,	zgodnie z harmonogramem zebrań z rodzicami, cały rok	Uczeń potrafi wybierać i rozróżniać programy TV i komputerowe
AGRESJA, PRZEMOC, KRADZIEŻE, WAGARY	Jak radzić sobie ze złością, aby nie uciekać w agresję.	godziny z wychowawcą i przedmiotowe	wychowawca, nauczyciele przedmiotów	cały rok	uczeń umie rozładować negatywne emocje
	Brak kultury języka jako element agresji.	Modelowanie postawy unikania agresji własnym przykładem wychowawcy i nauczyciela	wychowawca, nauczyciele	cały rok	
	Brak tolerancji jako przyczyna konfliktów i agresji (interpersonalnych i międzynarodowych).	Ankiety sprawdzające stopień poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły	społeczny pedagog	cały rok	Uczeń dostrzega alternatywne rozwiązania konfliktu, mechanizmy komunikacji, mediacji
	Destrukcyjny wpływ agresji i przemocy na życie człowieka (ofiary, świadka, agresora)	Ankiety sprawdzające stopień poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły	społeczny pedagog	pod koniec okresu	
	Wskazanie miejsc i osób, do których można się zwrócić o pomoc w sytuacji doświadczenia agresji.	Telefon zaufania		pod koniec okresu	

	Stosowanie bezpiecznego sposobu informowania o agresji.	Telefon zaufania	społeczny pedagog		
	Prawa człowieka, ucznia (prawa a obowiązki).	Konkurs: „Prawa i obowiązki ucznia”. Ekspozycja: Konwencja o Prawach Dziecka.	wychowawcy		uczeń zna swoje prawa i obowiązki, potrafi bronić praw i wywiązywać się z obowiązków
	Dzieci a prawo. Odpowiedzialność uczniów za swoje czyny w świetle przepisów.	Spotkanie z policją (Oddział Prewencji).	wychowawcy klas	XI	uczniowie i nauczyciele potrafią racjonalnie reagować na przemoc
	Rozpoznawanie przyczyn wagarów.	godz. z wychowawcą, wywiadówki		II półrocze	
	Uczenie sposobów reagowania na zjawisko przemocy.	wykład (szkolenie dla nauczycieli)		II półrocze	

ZDROWY STYL ŻYCIA	Dostarczanie informacji o pozytywnych wymiarach zdrowego stylu życia. Higiena jako ważny aspekt zdrowia i dobrego życia. Właściwe odżywianie a zdrowie człowieka. Wskazywanie, że zdrowie i dobre życie to życie bez nałogów i agresji. Profilaktyka chorób zakaźnych. Edukacja zdrowotna, pierwsza pomoc. Aktywność fizyczna a zdrowie. Model zdrowego dnia. Zwrócenie uwagi na znaczenie pozytywnego stosunku do siebie, dobry kontakt z innymi ludźmi.	godz. z wychowawcą i przedmiotowe zajęcia z pielęgniarką szkolną	wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pielęgniarka	systematycznie	uczeń: - potrafi pozytywnie myśleć o sobie i innych, - przestrzega zasad higieny osobistej i przygotowania posiłków, - umie udzielić pierwszej pomocy, - rezygnuje z agresji i przemocy na korzyść dobrej komunikacji, mediacji, - uczeń preferuje aktywne formy spędzania czasu wolnego, - ma świadomość, iż właściwe odżywianie, zdrowe życie mają wpływ na satysfakcję z życia
--------------------------	--	--	---	-----------------------	---

HIGIENA PRACY UMYSŁOWEJ	Określenie wymagań edukacyjnych z każdego przedmiotu na poszczególne oceny.	PSO z przedmiotów nauczanych	nauczyciele nauczający danych przedmiotów	IX	uczeń zna zakres wymagań PSO
	Motywowanie ucznia do pracy przez dostrzeganie najmniejszych osiągnięć.	pochwały pod adresem ucznia	wychowawca i nauczyciele przedmiotów	cały rok	uczeń osiąga pozytywne wyniki
	Stosowanie na lekcjach ciekawych metod pracy z wykorzystaniem multimedialnych środków dydaktycznych.	metody aktywizujące	nauczyciele przedmiotów	cały rok	uczeń bierze czynny udział w lekcji
	Rozwijanie motywacji do zdobywania wiedzy.	pogadanki na godz. z wych. Pedagogizacja rodziców na zebraniach – wywiadówkach	wychowawcy klas	zgodnie z harmonogramem zebrań z rodzicami	uczeń jest pozytywnie motywowany do nauki, bierze udział w konkursach przedmiotowych
	Pozytywny stosunek do nauki jako forma samorealizacji.	pogadanki na godz. z wych	wychowawcy klas	cały rok	szanuje autorytety, potrafi określić cele życiowe i ideały, rozumie sens zdobywania celu
	Udzielanie wsparcia uczniom mającym trudności dydaktyczne oraz uczniom zdolnym	pomoc rodzicom w przygotowaniu dokumentów do PP- P, zorganizowanie pomocy koleżeńskiej i zajęć wyrównawczych, dodatkowe zadania wykraczające poza program nauczania dla uczniów zdolnych	wychowawcy klas, nauczyciele danych przedmiotów, SU	cały rok	uczeń wyrównuje braki w nauce, uczeń zdolny poszerza wiadomości

VIII Realizacja programów edukacyjnych

W roku szkolnym 2015/2016 zostaną zrealizowane niżej podane programy edukacyjne:

- a) „Czyste powietrze wokół nas”,
- b) „Nie pal przy mnie proszę”
- c) „Znajdź właściwe rozwiązanie”
- d) „Moje dziecko idzie do szkoły”,
- e) „Bądźmy zdrowi - wiemy, więc działamy”.

IX Ewaluacja programu profilaktyki

1. Maj każdego roku według dowolnie wybranej formy (ankiety, rozmowy, dyskusje, wywiady).
2. Za przygotowanie ewaluacji odpowiedzialna jest nauczycielka przyrody (**Pani Urszula Gęsikiewicz**) wspierana przez komisję ds. opracowania szkolnego programu profilaktyki w składzie:
 - **Barbara Woźniak** - przewodnicząca
 - Anna Cieślak - członek
 - Elżbieta Filipiak - członek

**Szkolny program profilaktyki
został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną
w dniu 28 września 2015 r.**